

انواع تعریف و ترکیب آن ها

تعریف مفهومی

در این نوع تعریف ویژگی‌های مرتبط با مفهومی که قصد تعریف آن را داریم به دو دسته تقسیم می‌کنیم:

۱- ویژگی مشترک مفهوم مورد نظر با مفاهیم مشابه (امر عام)

۲- ویژگی‌های خاص آن مفهوم (امر خاص، منحصر به فرد)

و با استفاده از این دو دسته ویژگی، مفهوم مورد نظر را تعریف می‌نماییم.

تعریف مفهومی = وجه اشتراک (مفهوم عام) + وجه افتراق (مفهوم خاص)

مفهوم عام: مفهومی که مشترک میان چند مفهوم باشد؛ مثلا مفهوم «شکل» میان مثلث، دایره و مربع مشترک است؛ بنابراین شکل در اینجا مفهوم عام حساب می‌شود.

مفهوم خاص: مفهومی که باعث جدا شدن مفهوم مورد نظر از سایر معانی و مفاهیم می‌شود؛

مثلا «سه ضلعی بودن»، مثلث را از سایر مفاهیم و شکل‌ها جدا می‌کند یا {شبهه کشنده بودن}، اسب را از سایر حیوانات جدا می‌سازد.

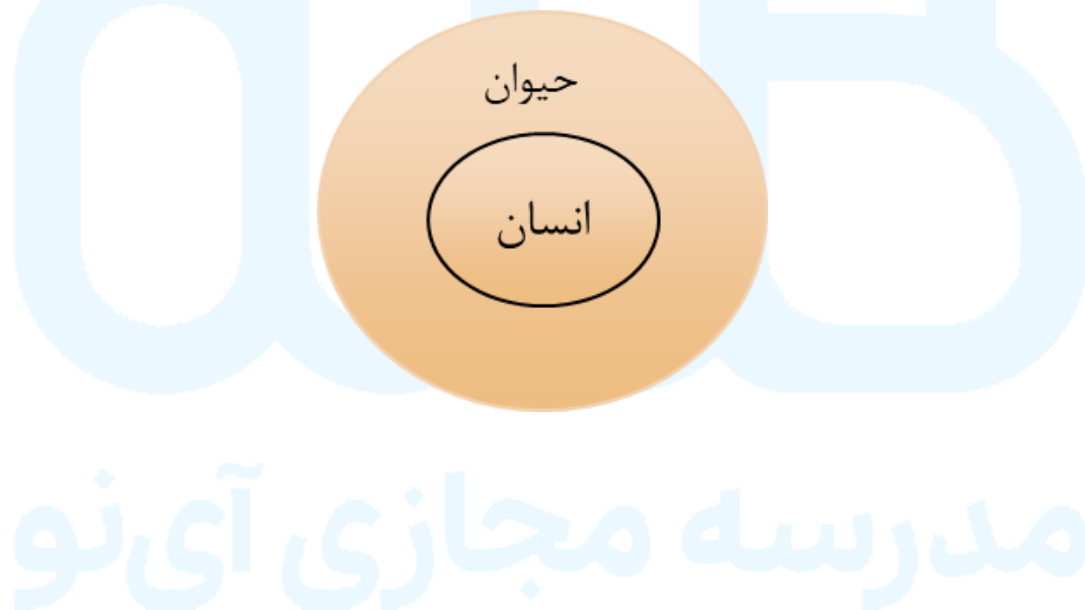
منطق

در تعریف مفهومی، تعریف را باید با «مفهوم عام» آغاز کنیم و سپس «مفهوم خاص‌تر» را بیان کنیم.

در منطق انسان را به حیوان ناطق تعریف می‌کنند.

در این تعریف حیوان مفهوم عام و مشترک میان انسان، اسب، شتر و ... است و ناطق (متفکر) مفهوم خاص و جدا کننده‌ی انسان از سایر حیوانات است. (منظور از حیوان در این تعریف موجود زنده‌ی متحرک به اراده است.)

در تعریف مفهومی رابطه‌ی معرف (مفهومی که قصد تعریفش را داریم) با مفهوم عام، عموم و خصوص مطلق است.

محدودیت‌های انواع تعریف

۱- در مواردی که مثال و مصداقی از مفهوم در دسترس نیست، امکان تعریف از طریق ذکر مصداق وجود ندارد.

۲- تعریف لغوی درباره‌ی اصطلاحات علمی، فایده ندارد.

۳- مفاهیمی را که عام‌تر از آن‌ها مفهوم دیگری وجود ندارد نمی‌توان به روش مفهومی تعریف کرد. مفاهیمی مانند: وجود، شیء، وحدت، کیفیت، کمیت.

ترکیب انواع تعریف با یکدیگر

هدف از تعریف ← شناساندن مفاهیم و تصویرهای مجهول برای شنونده ← بنابراین در بیشتر موارد ارائه‌ی مجموعه‌ای از چند نوع مختلف از تعریف، بر معرفی بهتر آن مفهوم کمک می‌کند.

انتشارات: جمع انتشار و نشر ، سازمانی که فرایند تولید کتاب را بر عهده دارد.

تعریف مفهومی

تعریف لغوی

مانند: **انتشارات سمت، انتشارات مدرسه و ...**

تعریف از طریق ذکر مصداق

مدرسه مجازی آینو